

Analiza rynku turystycznego Cypru

CYPR (Republika Cypryjska)

Wojciech Matras
ORT 1 Studia dzienne TiR

SPIS TREŚCI

I. Wstęp.

1. Informacje ogólne.
2. Podział administracyjny.
3. Polityka.
4. Gospodarka.
5. Komunikacja.
6. Konflikt grecko – turecki.

II. Warunki rozwoju turystyki.

1. Naturalne warunki rozwoju turystyki
2. Regiony turystyczne Cypru.
3. Ciekawostki.

III. Rozwój turystyki na Cyprze.

IV. Analiza rynku turystycznego Cypru.

1. Rynek recepcji turystycznej.
2. Rynek emisji turystycznej.
3. Baza noclegowa.
4. Polska a Cypr - analiza

I. Wstęp

1. Informacje ogólne.

¹„Cypr jest trzecią co do wielkości wyspą Morza Śródziemnego położoną u wybrzeży Turcji, Syrii i Libanu. Jego powierzchnia liczy 9,3 tys. km². Zamieszkuje go 714 tys. mieszkańców – Grecy (84%), Turcy (13%), Ormianie, Anglicy, uchodźcy z Libanu. Nazwa wyspy pochodzi od łacińskiej nazwy miedzi (cuprum), której Cypr był w starożytności głównym dostawcą. Najważniejsze wyznania to: prawosławie (ludność grecka), islam (ludność turecka). Średnia gęstość zaludnienia wynosi 77 mieszkańców na km², większość Cypryjczyków mieszka w miastach (69%). Pod względem podziału politycznego Cypr jest zaliczany do Europy, jednak pod względem położenia znajduje się w Azji.

Stolicą kraju jest Nikozja (200 tys.). Inne większe miasta to Limassol, Larnaka, Famagusta. Cypr dzieli się na 6 dystryktów. Północna część (o pow. 3,4 tys. km²) jest pod kontrolą Turcji. Ze względu na swoją historię oraz specyfikę kulturową, Cypr jest częścią cywilizacji europejskiej.

¹ Kruczek Z. Geografia turystyczna, Europa, Proksenia 2005 s.253

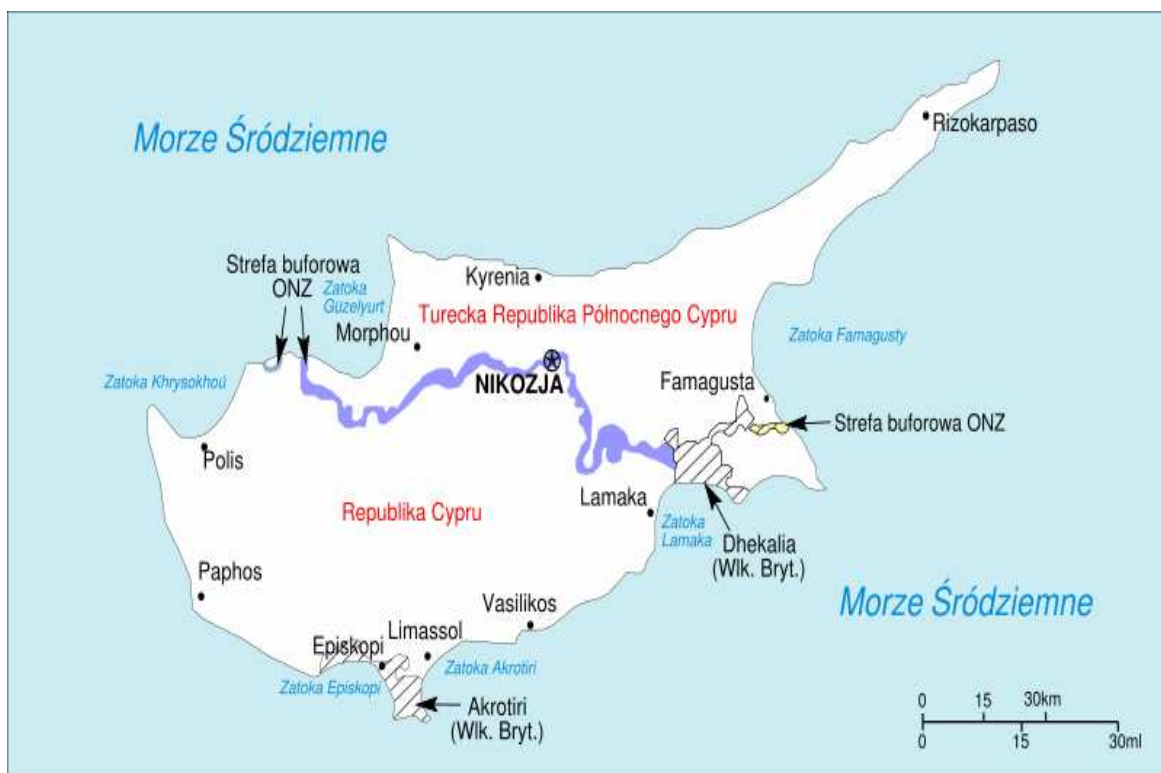

Zdjęcie numer 1- Cypr widziany z kosmosu

2. Podział administracyjny.

Cypr jest podzielony 6 dystryktów (okręgów), nazwy pochodzą od nazw miast, które są stolicami dystryktów. Famagusta, Kyrenia, Larnaka, Limassol, Nikozja, Pafos.”

Do obszarów pod administracją turecką zalicza się Kyrenia oraz części dystryktów Famagusta (większość dystryktu), Nikozja (ok. 1/3 dystryktu) i Larnaka (niewielki fragment). Konstytucyjna gwarancja podziału. W praktyce 2 z nich w całości pod władzą Republiki Cypryjskiej, jeden w całości pod władzą Cypru Północnego. Reszta podzielona. Dystrykty mają charakter bardziej władzy administracyjnej państwowej, rządowej niż samorządowej. Naczelnik dystryktu reprezentuje rząd z Nikozji. Okręgi dzielą się na gminy samorządowe. Podział na gminy miejskie i wiejskie. Dodatkowo tzw. jednostki specjalne, objęte specjalnymi rządowymi programami rozwojowymi. W gminach miejskich: Rada Miejska wybierana przez mieszkańców. Podobnie wybierany burmistrz. W obu przypadkach kadencja 5 letnia. W gminach wiejskich wybierany jest Zarząd. Na terenie Cypru znajdują się również dwie brytyjskie bazy wojskowe Akrotiri oraz Dhekelia niewchodzące w skład Republiki Cypryjskiej i stanowiące dwa osobne terytoria zależne Wielkiej Brytanii.

Obraz nr 1 - Mapa republiki Cypryjskiej.

3. Polityka

²„Cypr to członek brytyjskiej Wspólnoty Narodów. Republika prezydencka, funkcje głowy państwa sprawuje prezydent, który jest jednocześnie szefem rządu. Wyłaniany w wyborach powszechnych na 5-letnią kadencję. Władza ustawodawcza w rękach parlamentu.

Po proklamowaniu w 1979 Federalnego Państwa Tureckiej Republiki Cypryjskiej, a następnie przekształceniu go w Republikę Turecką Cypru Północnego(1983) ustanowiono w niej odrębne struktury władzy – Zgromadzenie Ustawodawcze i rząd, które jednak nie zyskały uznania ONZ i wspólnoty międzynarodowej.

4. Gospodarka.

² www.wikipedia.pl

³Republika Cypryjska był jednym z najbogatszych kandydatów wstępujących do UE w 2004 roku. PKB w 2001 roku wyniósł 11,9 mld euro (15.600 tys. euro na mieszkańca). Wzrost gospodarczy w 2003 r. wyniósł 2,0%. Bezrobocie w 2003 r. wynosiło 3,5%. Przychody z turystyki w 2003 r. wynosiły 1,2 mld USD, ale wpływy te odznaczają się niestabilnością.

Gospodarkę Cypru można określić jako małą, rozwijającą się, otwartą, gospodarkę wolnorynkową, z dominującym sektorem usługowym, w której mimo ciągle jeszcze dużej roli państwa, zasadniczą rolę zarówno w sferze inwestycyjnej jak i produkcyjnej odgrywa kapitał prywatny. Gospodarka Cypru uwarunkowana jest tradycją historyczną (duże wpływy brytyjskie i greckie), procesami dostosowawczymi wynikającymi z członkostwa w Unii Europejskiej, położeniem geograficznym (Bliski Wschód, styk trzech kontynentów), walorami klimatycznymi (przemysł turystyczny) i infrastrukturą społeczno - gospodarczą: duży odsetek ludności z wyższym i średnim wykształceniem, doskonała infrastruktura telekomunikacyjna, rozwinięty sektor finansowy i usług bankowych i biznesowych.”

Lata	2002	2003	2004	2005	2006
PKB w %	2,1	2,0	3,8	3,9	4,2

Tabela 1 – Produkt Krajowy Brutto Cypru na przełomie ostatnich lat.(źródło IMF World Economic Outlook 2006)

Stopa bezrobocia w 2007 r wyniosła 4,6 %, inflacja 2,1%, a dług publiczny 67,4 %
Zgodnie z prognozami analityków w 2007 r PKB wyniósł ponad 4,2 % co świadczy o dalszej tendencji zwykłej rozwoju gospodarczego.

5. Komunikacja

Na Cypr można dotrzeć tylko drogą morską albo lotniczą. Wewnątrz kraju istnieje gęsta sieć dróg (117 km na 100 km²). Główne porty morskie to Famagusta, Larnaka, Limassol. Tylko kilka % ludzi podróżuje drogą morską, zdecydowana większość podróżuje liniami lotniczymi. Międzynarodowe porty lotnicze mieszczą się w Nikozji, Pafos i Larnace. Na wyspie obowiązuje ruch lewostronny.

6. Konflikt grecko-turecki.

Większość mieszkańców Cypru stanowią Grecy. Turcy tylko 1/5 całej ludności. Od schyłku epoki kolonialnej Grecy walczyli o wolność. Starania te zaowocowały i w 1960 r. Cypr został uznany przez ONZ za niezależną republikę. Konstytucja gwarantowała niezależność wyspy i zabraniała Grekom włączenia jej do Grecji. Kilka lat

³ www.wikipedia.pl

później warunek ten został złamany i parlament przegłosował ustawę, w wyniku której wybuchła wojna domowa pomiędzy cypryjskimi Grekami a Turkami. W konflikt włączyła się Turcja, która w 1974r. dokonała inwazji na wyspę, a w 1983 r. ogłosiła utworzenie Republiki Tureckiej Cypru Północnego. Nie została ona uznana przez żadne inne państwo, ale istnieje do dziś, dzieląc Cypr na dwie części. Dziś nikt nie myśli o konflikcie militarnym pomiędzy mieszkańcami Cypru. Odizolowana, okupowana przez Turków północ pomimo, że traci na sporze w porównaniu z obleganym przez turystów greckim południem, nie ulega presji międzynarodowej społeczności. Z drugiej strony, na członka Unii Europejskiej, Republikę Cypru nie kładzie się odpowiedniego nacisku, co daje szkodzący oponentowi komfort nie podejmowania żadnych działań.

II. Warunki rozwoju turystyki

1. Warunki naturalne rozwoju turystyki.

⁴Prawie 2/3 powierzchni wyspy zajmują góry (Karpason, Troodos – z najwyższą kulminacją Mt. Olimbos, 1952 m n. p.m.), w środkowej części kraju między górami rozpościera się nizina Mesaria. Wybrzeże na południe jest płaskie, z piaszczystymi plażami, na północy natomiast skaliste. Ciągłą się tu wapienne góry Pentadaktilos, a niższe partie gór i nadmorskich nizin pokrywają gaje oliwkowe.

Cypr ma klimat podzwrotnikowy morski. Zimy są porą deszczową, a lata suche i gorące. W lecie na wybrzeżu temperatura dochodzi do 30 stopni Celsjusza. Sezon kąpielowy trwa od maja do połowy października. Rozległe dawniej lasy zostały wytrzebione, ich resztki zachowały się w górach. Są to lasy dębowe i cyprysowe. Resztę kraju pokrywa krzewiasta formacja zwana makia.

2. Regiony turystyczne Cypru.

⁵Polityczny podział Cypru decyduje o podziale wyspy na 2 regiony turystyczne: północny – na obszarze separatystycznej Republiki Tureckiej Cypru Północnego południowy – obejmujący kontrolowaną przez Greków właściwą Republikę Cypryjską. Dzięki położeniu na styku trzech kontynentów Cypr jest znakomitym terenem dla tranzytu turystycznego, a także miejsce pobytów wypoczynkowych. Kraj ten posiada ponad 500 km wybrzeży, które w części południowej są płaskie, plażowe. Dzięki walorom naturalnym oraz gęstej sieci hoteli i kąpielisk morskich w południowej części rozwinął się przemysł turystyczny.

Region północny (turecki) – przed 1974 r. w regionie skoncentrowane było 63% bazy noclegowej Cypru (także 50% miejsc żywieniowych i rozrywkowych), Famagusta i

⁴

⁵ Kruczek Z. Geografia turystyczna, Europa, Proksenia 2005 s.252

Kirenia były największymi ośrodkami turystycznymi wyspy. Znajdują się w nich ruiny greckich, rzymskich i bizantyjskich świątyń. W pobliżu są rozległe piaszczyste plaże oraz weneckie kościoły i fortece, a także liczne budowle z czasów osmańskich. Atrakcyjne są również półwysep Karpas (plaże na południu, bizantyjski zamek Kantara z XII w.), góry Pentadaktilos i jaskinie oraz orientalne miasteczka i wsie, folklor Turków, plantacje cytrusowe i winnice w Mesarii i kotlinie Morfou.

Zdjęcie nr 2- Famagusta – ośrodek turystyczny regionu północnego

Region południowy (grecki)

Głównymi ośrodkami koncentracji ruchu turystycznego regionu są 4 nadmorskie kąpieliska:

Limassol (plaże nad zatoką Akrotiri, wenecki port, w pobliżu: Curium - grecko-rzymski amfiteatr, świątynia Apolla, łaźnie z bogatymi mozaikami z IV-V w., bazylika z V w., joanni-cki zamek-twierdza Kolosi z XV w.);

Larnaka (plaża nad zatoką Larnaki, ruiny fenickiego Kition, bizantyjska świątynia z VI w., sułtański pałac Tekke z XVII w.);

Pafos (fenickie kamienne "królewskie grobowce", rzymskie: fortyfikacje, wille z pięknymi mozaikami figuralnymi, kolumny - przy jednej z nich biczowano św. Pawła, bizantyjska bazylika Św. Kyriaki Chryssopolitissa, a na wschód i zachód od miasta: plaże i rzymskie ruiny).

Ajos Napi - Paralimni (największe kompleksy piaszczystych plaż w regionie, ruiny zamku krzyżowców, weneckie: twierdza i port w Ajos Napi, meczety). Rozwija się też turystycznie Polis (plaże nad zatoką Chrysokous, dawny ośrodek kultu Afrodyty w Laci).

Stolica kraju **Nikozja** ma zabytkową katedrę Sw. Jana z grobem Św. Barnaby z VI w., 2 klasztory z XII w., wenecki fort z osmańską cytadelą i meczety; w pobliżu w Tamasos grobowce królewskie z XII-XIV w."

Zdjęcie nr 3 – Malownicze wybrzeże cypryjskie

3.Ciekawostki.

⁶ - na Cyprze żył św. Mamas z Morfou który mieszkając w pieczarze odmówił płacenia podatku bizantyjskim urzędnikom, został później wybrany patronem wszystkich szukających ulg podatkowych

- w kilku miejscach na wyspie odkryto szczątki wymarłych gatunków zwierząt – karłowatego hipopotama i karłowatego słonia

- kalafiorzy przybyły do Europy właśnie z Cypru 1604 r

- pewien wieśniak odkrył w 1836 r na miejscu starożytnego miasta Tomasson brązowy posąg Apolla naturalnej wielkości. Pociął go na kawałki i sprzedał jako złom

- półwysep Karpaz zamieszkują dzikie osły, które są właściwie zdziczałymi potomkami pozostawionych samopas zwierząt domowych.

⁶ Przewodnika Pascala, Cypr 2003

Zdjęcie nr 4 - "Petra tou Romiou - miejsce narodzin Afrodyty"

Według mitów greckich narodzona z morskiej piany Afrodyta, bogini miłości, wyłoniła się z muszli niedaleko wybrzeży Cypru. Tradycje łączy z tym wydarzeniem cypel „Petra tou Romiou” na południe od Pafos, zwany powszechnie skalą Afrodyty. O zachodzie słońca przychodzą tam zakochani by podziwiać romantyczny krajobraz i poczuć magię tego miejsca.

III. Rozwój turystyki na Cyprze.

⁷ „Cypr zaczął się rozwijać jako kraj turystyczny dopiero w późnych latach sześćdziesiątych. W 1965 r przybyło na wyspę 33 tys. gości zagranicznych, natomiast w 1972 r już 230 tys. Turecka inwazja w 1974 spowodowała bojkot „tureckiego” Cypru przez społeczność międzynarodową.” Obecnie Cypr północny nie posiada placówek dyplomatycznych. Zagraniczne organizacje turystyczne współpracują tylko z tureckimi biurami, kierując ruch turystyczny przez terytorium Turcji(brak bezpośrednich połączeń lotniczych i morskich). Nie ma również żadnej współpracy między południową i

⁷ Warszńska J , Geografia turystyczna świata, cz. 2. Warszawa 2001 s. 19

północną częścią Cypru (brak przejść granicznych, kontrole między sektorami sprawują siły ONZ).

„W południowym Cyprze baza noclegowa w 1981 r wynosiła 16 tys. łóżek (5 tys. w 1974 r.) oraz przyjechało 429 tys. turystów, czyli więcej niż na całą wyspę w 1974 r. W 1985 r wielkości te zwiększyły się odpowiednio do 35 tys. miejsc hotelowych 814 tys. turystów (dodatkowo „grecki” Cypr rocznie odwiedza 100 tys. wycieczkowiczów jednodniowych, głównie przybywających drogą morską. Dynamiczny rozwój infrastruktury turystycznej w ostatnich latach zwłaszcza w rejonach Limmasol i Larnaki spowodował urbanizację wybrzeża, wzrost zanieczyszczenia środowiska oraz obniżkę jakości usług. W rezultacie władze Cypru ograniczyły nowe inwestycje na południowym wybrzeżu, wprowadzając zarazem zachęty do rozwoju na pozostałym obszarze. Powinno to prowadzić do pełniejszego wykorzystania walorów całego greckiego Cypru i dalszego szybkiego rozwoju turystyki na jego obszarze.”

W 2007 roku Cypr odwiedziło 2,4 mln turystów, wpływy dewizowe z turystyki zagranicznej wyniosły 1,8 mld euro, a baza noclegowa liczy ok. 100 tys. łóżek.

IV. Analiza rynku turystycznego Cypru.

1. Rynek recepcji turystycznej.

Analizą ruchu turystycznego na Cyprze zajmuje się Urząd Statystyczny (Statistical Service of the Republic of Cyprus). Turystyka wchodzi w skład resortu Transportu, Handlu i innych usług. Statystyki dotyczą przede wszystkim rynku recepcji turystycznej, emisji turystycznej oraz bazy noclegowej.

<u>Rok</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>
Liczba przyjazdów	3 554 314	3 263 822	3 182 929	3 381 159	3 620 235	3 656 480	3 795 326

Tabela nr 2 – Liczba przyjazdów na Cypr w latach 2001 - 2007

W 2007 roku liczba przyjazdów na Cypr wynosiła prawie 3,8 mln. Od roku 1980 wzrosła ponad siedmiokrotnie. Tylko 2002 i 2003 roku była niższa w stosunku do roku poprzedniego, co miało związek z wydarzeniami z 11 września w Stanach Zjednoczonych.

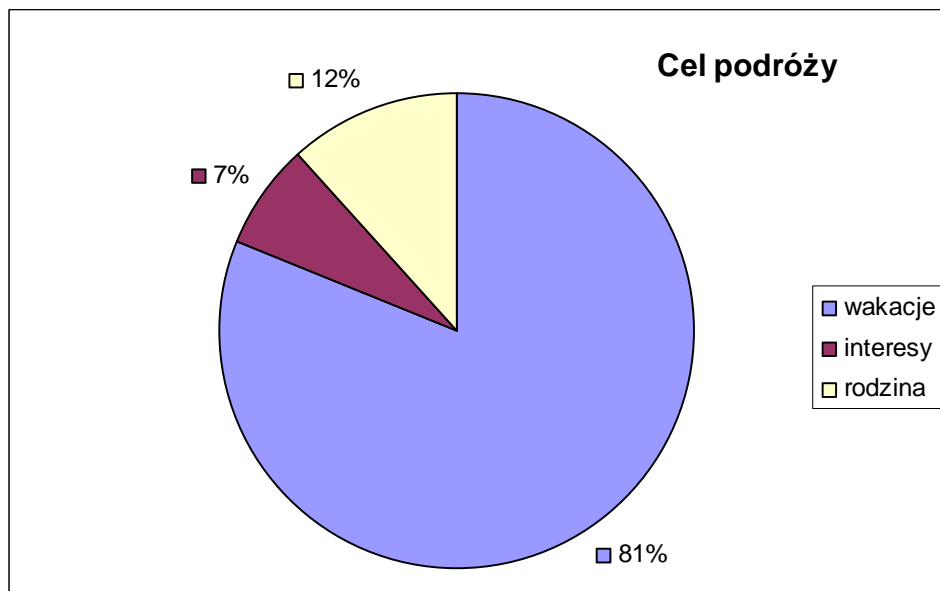
<u>Rok</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>
Przyjazdy turystów (tys.)	2 696,7	2 418,2	2 303,2	2 349,0	2 470,1	2 400,9	2 416,1
Zmiany %	(0,4)	(-10,3)	(-4,8)	(2,0)	(5,2)	(-2,8)	(0,6)
Wielka Brytania	1 486,7 (9,1)	1 337,6 (-10,0)	1 347,0 (0,7)	1 332,9 (-1,1)	1 391,8 (4,4)	1 360,1 (-2,3)	1 282,9 (-5,7)
Niemcy	214,2 (-8,3)	173,7 (-18,9)	129,0 (-25,7)	161,6 (25,2)	182,7 (13,1)	152,8 (-16,4)	138,5 (-9,4)
Grecja	89,8 (-10,3)	93,2 (3,8)	110,2 (18,2)	133,4 (21,0)	130,2 (-2,4)	126,8 (-2,6)	139,8 (10,3)
Szwajcaria	76,6 (-3,0)	64,6 (-15,7)	37,5 (-41,9)	41,3 (10,0)	40,2 (-2,6)	41,3 (2,8)	41,4 (0,2)
Norwegia	61,6 (2,5)	57,7 (-6,3)	56,1 (-2,8)	50,7 (-9,6)	48,3 (-4,8)	50,7 (4,9)	53,4 (5,5)
Rosja	116,5 (-10,3)	108,8 (-6,6)	105,1 (-3,5)	83,8 (-20,2)	97,6 (16,4)	114,8 (17,6)	145,9 (27,1)
Szwecja	127,4 (-0,1)	99,8 (-21,7)	86,8 (-13,0)	84,0 (-3,3)	88,1 (5,0)	94,0 (6,7)	121,0 (28,7)
Francja	32,8 (-10,3)	29,5 (-10,0)	31,4 (6,3)	46,8 (48,9)	52,8 (12,8)	37,8 (-28,4)	41,4 (9,6)
Średnia długość pobytu (noc)	10,8	11,2	10,9	10,7	10,5	10,4	10,0

Tabela nr 3 - Kraj pochodzenia i liczba turystów odwiedzających Cypr, oraz średnia długość pobytu 2001-2007

W ubiegłym roku na Cypr przyjechało w celach turystycznych ponad 2,6 mln osób. Z czego 2,4 mln korzystało z co najmniej jednego noclegu (niewielki wzrost 0,6 %).

Tylko w 2002 i 2003 liczba turystów była niższa w stosunku do roku poprzedniego. Najwięcej turystów odwiedziło wyspę Afrodyty w 2001 roku. Cypr najchętniej odwiedzany jest przez turystów z Wysp Brytyjskich – 50% ogółu wszystkich turystów (kiedyś kolonia brytyjska), potem są Rosjanie, Niemcy, Grecy i Szwedzi. Jednak liczba turystów z Wielkiej Brytanii oraz Niemiec od dwóch lat sukcesywnie maleje. W 2005 r. Cypr odwiedziło 100 tys. więcej turystów z Wysp niż w 2007, zaś w stosunku do Niemców, którzy są najbardziej podróżującym narodem na świecie ta liczba spadła o 50 tyś. Wzrosła za to liczba Rosjan, Szwedów i Greków, którzy w stosunku do roku ubiegłego zanotowali kolejno 27% (31 tys.), 28% (27 tys.) i 10% (13 tys.) wzrost.

Średni pobyt turysty zagranicznego na wyspie waha się od 10 do 11 dni, a najwięcej turystów przyjeżdża w miesiącach letnich od maja do października. W porze deszczowej liczba przyjeżdżających znacznie spada, co świadczy o zjawisku sezonowości.

Wykres nr 1 – Cel przyjazdu na Cypr (2007 r.)

Wizyta u rodziny i znajomych %	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	3,9	4,6	5,3	4,5	5,1	6,6	11,1
Wakacje, wypoczynek %	91,1	89,8	89,1	89,4	88,8	87,1	81,7
Interesy, sprawy zawodowe %	4,8	5,4	5,5	5,9	5,8	6,3	7,2

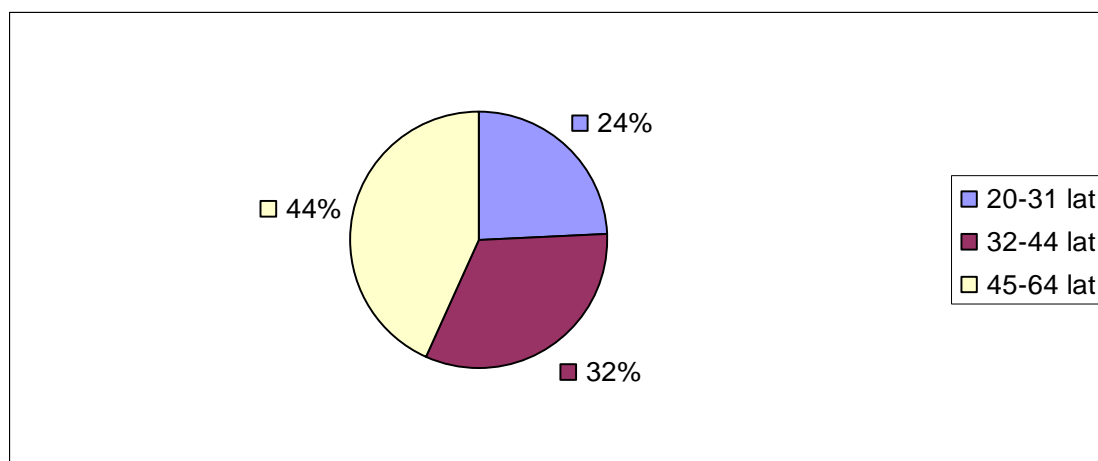
Tabela nr 4 – Cel przyjazdu na Cypr (2001-2007)

Najwięcej turystów odwiedza Cypr w celach wypoczynkowych połączonych ze zwiedzaniem 81%, jednak, co roku stopniowo liczba takich osób spada. W stosunku do roku ubiegłego widzimy podwojoną liczbę osób przyjeżdżających w celu odwiedzenia rodziny i znajomych (11%). Turystyka biznesowa na przełomie ostatnich lat notuje nieznaczną tendencję wzrostową.

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Paphos i Polis...%	29,5	30,6	34,6	34,5	34,8	35,3	33,6
Paralimni...%	14,8	19,1	18,1	16,3	14,7	14,7	14,9
...Ajos Napi %	21,0	18,1	16,4	15,7	16,5	17,0	17,0
Limassol...%	17,5	16,7	15,9	16,3	16,1	14,2	13,8
Larnaka...%	9,4	8,6	8,2	9,3	9,2	9,0	9,8
Nikozja...%	4,7	2,8	3,2	3,6	3,4	4,6	5,3
Inne...%	3,1	4,1	3,6	4,3	5,3	5,2	5,5

Tabela nr 5 – Preferowane centra turystyczne Cypru

Najchętniej odwiedzane ośrodki to kąpieliska Pafos i Polis z bogatą architekturą bizantyjską, jednak w porównaniu z 2006 rokiem popularność nieznacznie spadła. Centra Paralimni i Limassol największą liczbę turystów przyjęły w kolejno 2002 i 2001 roku. Od tego czasu liczba przyjazdów maleje lub jak w przypadku Ajos Napi pozostaje na tym samym poziomie. Stolicę mimo, iż nie przyjmuje stosunkowo wielu turystów cechuje tendencja rosnąca.

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
-----	------	------	------	------	------	------

Wykres nr 2 – Przedziały wiekowe turystów odwiedzających Cypr w 2007 r

Wykres nr 3 – Płeć turystów odwiedzających Cypr w 2007 r

Ponad 40% turystów w 2007 r odwiedzających Cypr to osoby między 45 a 64 rokiem życia, 1/3 stanowią osoby z przedziału między 32 a 44 rokiem życia. Pozostali 25% to osoby między 20 a 30 rokiem życia. Struktura płci turystów charakteryzuje się nieznaczną przewagą mężczyzn.

Blisko 50% zeszłorocznych turystów odwiedziła Cypr po raz pierwszy, pozostała część zwiedzała wyspę Afrodyty kolejny raz. 60% stanowiły przyjazdy grup zorganizowanych, pozostałą znaczną resztę stanowią przyjazdy indywidualne, które w ostatnich czterech latach cechuje zdecydowana tendencja zwyżkowa.

1-5 * Hotel %	43,4	43,5	45,4	46,8	48,0	47,5
Pensjonat %	29,6	30,0	26,7	23,1	22,1	21,0

Rodzina i znajomi %	7,9	8,9	10,7	12,5	12,6	13,8
Własne domy %	4,7	5,4	5,5	5,1	5,3	5,7
Inne %	14,4	12,2	11,7	12,5	12,0	12,0

Tabela nr 6 – Typy zakwaterowania turystów na Cyprze (2002 – 2007)

Prawie połowa turystów przybywająca na Cypr nocuje w obiektach hotelowych. Najczęściej są to hotele o wyższym standardzie. W związku z zapotrzebowaniem w ostatnich latach na tego typu obiekty baza hotelowa została znacznie rozbudowana. Najwięcej nocowało w 2006 roku. Liczba pozostałych obiektów noclegowych w ostatnich trzech latach nie wykazała znacznych zmian.

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Przychody w mln Euro	1 934,6	1 734,2	1 678,4	1 718,3	1 755,3	1 858,1
Zmiany %	(-11,0)	(-10,4)	(-3,2)	(2,4)	(2,2)	(5,9)

Tabela nr 7 – Przychody z turystyki przyjazdowej

Ubiegły rok Cypr pożegnał z sukcesami. W okresie od stycznia do grudnia malowniczą wyspę odwiedziło 2,6 mln osób co dało przychody z turystyki przyjazdowej w wysokości 1,85 mld euro. Najwięcej pieniędzy zostawili najliczniej przybywający bo w ponad milionowym gronie Brytyjczycy, oraz Niemcy, Rosjanie, Grecy i Szwedzi. Cypr wciąż rozbudowuje swoją infrastrukturę turystyczną i dzięki coraz bogatszej palecie propozycji i atrakcji, wysokiemu standardowi świadczonych usług oraz ofert na prawie każdą kieszeń staje się bardzo konkurencyjny na rynku turystycznym.

3. Rynek emisji turystycznej.

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba wyjazdów zagranicznych Cypryjczyków .	744 167	737 309	859 454	913 820	932 116	1 080 512
Zmiany %	(8,8)	(-0,9)	(16,6)	(6,3)	(2,0)	(15,9)
Główne kraje						
Grecja	306 616 (11,2)	317 256 (3,5)	366 279 (15,5)	390 314 (6,6)	398 877 (2,2)	438 388 (9,9)
Wlk. Brytania	89 466 (7,7)	96 975 (8,4)	111 311 (14,8)	127 732 (14,8)	157 021 (22,9)	216 759 (38,0)
Rosja	50 750 (7,9)	43 924 (-13,5)	39 492 (-10,1)	39 746 (0,6)	39 936 (0,5)	45 364 (13,6)
Egipt	21 427 (45,7)	15 473 (-27,8)	20 344 (31,5)	16 494 (-18,9)	11 655 (-29,3)	20 250 (73,7)
Izrael	11 621 (3,4)	9 237 (-20,5)	13 585 (47,1)	18 041 (32,8)	17 155 (-4,9)	22 746 (32,6)
Liban	22 387 (-12,5)	23 902 (6,8)	37 820 (58,2)	27 038 (-28,5)	17 764 (-34,3)	12 006 (-32,4)
Syria	19 509 (37,3)	29 505 (51,2)	40 693 (37,9)	29 554 (-27,4)	18 146 (-38,6)	16 475 (-9,2)

Tabela nr 8 – Wyjazdy Cypryjczyków wg kraju przeznaczenia 2002 – 2007

Cypryjczycy wydają na turystykę zagraniczną niewiele pieniędzy, dlatego bilans turystyczny jest zdecydowanie dodatni. W roku 2007 zanotowano ponad milion wyjazdów poza granice kraju, co stanowi 16% wzrost. Prawie połowa wyjazdów to podróże do Grecji (ok. 440 tys.). Drugim najchętniej odwiedzanym krajem jest Wielka Brytania (ok. 220 tys.), następnie Rosja Egipt i Izrael. Największy wzrost % wyjazdów

zagranicznych zanotowano do Egiptu 73% (10 tys.), na Wyspy Brytyjskie 38% (60 tys.), oraz do Grecji 10% (40 tys.).

Corocznie do tych krajów obserwuje się coraz więcej przyjazdów. Spada natomiast liczba wyjazdów do Syrii i Libanu.

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Wypoczynek %	62,8	62,7	63,0	65,5	64,1	64,2	66,0
Sprawy zawodowe %	23,3	24,0	22,3	21,0	21,3	20,4	20,3
Studia %	11,9	11,1	12,7	11,1	11,9	13,1	10,7
Inne %	2,0	2,2	2,0	2,4	2,7	2,3	3,0

Tabela nr 9 – Cel wyjazdu zagranicznego Cypryjczyka

Od 2001 można zaobserwować wzrost wyjazdów zagranicznych Cypryjczyków w celach wypoczynkowych. W 2007 roku spośród ogółu wyjazdów zagranicznych ten cel stanowił 66%, 20% stanowią wyjazdy w celach zawodowych i biznesowych, zaś 10% w celach edukacyjnych. Pozostałe wartości nie ukazują istotnych różnic. Najwięcej Cypryjczyków podróżuje w wieku między 25 a 44 rokiem życia (44%), następnie między 45 a 64 rokiem życia (30%). Średnia długość pobytu za granicą to 7 dni. Podróżuje zarówno kobiety jak i mężczyźni. Płeć męska stanowi ok. 55%, żeńska pozostałą.

4. Baza noclegowa.

<u>Rok</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
Hotele i inne obiekty noclegowe	618	965	946	951	955	937	909
Liczba łóżek	88 423	91 422	94 466	95 185	96 535	95 648	93 957

Tabela nr 10 – Baza noclegowa na Cyprze

Od roku 2000 liczba obiektów hotelarskich i innych obiektów tego typu wzrosła o 50 %. W 2006 roku wynosiła ponad 900 obiektów, liczących niespełna 100 tys. łóżek. Baza noclegowa na Cyprze jest dobrze rozwinięta, posiadająca szereg hoteli o bardzo różnym standardzie dostosowanym do preferencji nawet

najbardziej wybrednych klientów. Hotele i inne obiekty noclegowe w 2006 sprzedały ponad 13 mln noclegów.

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Liczba noclegów (tys)	17 419	18 826	16 159	14 458	14 717	15 058	14 439
Nikozja	243	275	220	182	219	215	252
Limassol	3 391	3 462	2 868	2 519	2 418	2 339	2 129
Larnaka	1 466	1 533	1 184	997	1 108	1 197	1 102
Ammochostos	7 070	7 671	6 378	5 558	5 619	5 969	5 717
Pafos	5 249	5 885	5 352	5 065	5 199	5 193	5 089

Tabela nr 11 – Liczba noclegów w ośrodkach koncentracji ruchu turystycznego Cypru 2000 – 2006 r

Po 11 września 2001 roku liczba odbytych noclegów na Cyprze w skali roku znacznie spadła. W 2001 wynosiła ponad 18 mln, zaś w 2006 już tylko niespełna 14,5 mln. Ośrodkami kumulującymi największą ilość noclegów w ciągu roku są: Pafos i Ammochostos każdy ponad 5 mln oraz Limassol Larnaka kolejno 2 mln i 1 mln. Jeszcze w 2001 roku rekordzista Ammochostos liczył ponad 7,5 mln noclegów skali roku i stanowił prawie połowę ogółu noclegów.

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Wielka Brytania (tys.)	8 969	9 988	8 519	7 924	7 659	7 811	7 368
Niemcy	2 046	1 966	1 466	1 050	1 289	1 470	1 185
Rosja	1 061	865	687	711	827
Grecja	895	943	709	646	668	675	731

Szwecja	163	184	176	179	236	231	218
Norwegia	433	500	459	509	473	423	469
Szwajcaria	642	609	505	289	320	292	258

Tabela 12 - Liczba noclegów odbytych przez turystów zagranicznych 2000 - 2006 (tys.)

Zdecydowanie najczęściej razy nocowali turyści brytyjscy - ponad 7 mln razy. Jednak co roku nocuje ich coraz mniej, z wyjątkiem roku 2005, ale wtedy wzrost był nieznaczny. Podobna sytuacja dotyczy Niemców. Jedynie Rosjanie, Norwegowie i Grecy przybywają w coraz większej liczbie.

5. Polska a Cypr - analiza

⁸„1 stycznia 2008 roku nastąpiło kolejne rozszerzenie strefy euro. Dwa kraje przyjęły wspólną walutę – Cypr i Malta. Cypr a właściwie jego południowa część przystąpiła do strefy euro po czterech latach członkostwa, ograniczając dług państwa, deficyt budżetu i inflację. Według ostatnich sondaży cypryjski biznes uważa zmianę za korzystną, aż 38 przedsiębiorców spodziewa się pozytywnych zmian w średniej lub dłuższej perspektywie. Analitycy jednocześnie stwierdzają, że euro przyciągnie inwestorów, pobudzi wzrost gospodarczy i ustabilizuje system pieniężny. Cypr jeszcze bardziej rozwinie swój główny sektor gospodarczy - czyli turystykę, bo odwiedzający ten kraj nie będą tracić na wymianie walut. Dane z ostatnich lat dotyczące rozwoju turystyki potwierdzają tendencję zwyżkową.

Jak podaje Cypryjska organizacja turystyczna (CTO) w całym 2005 roku na Cypr wyjechało ok. 16,5 tys. polskich turystów, rok później liczba ta wzrosła do 17,5 tys., a w 2007 kraj ten już odwiedziło 19 tys. Polaków.

Przyjęcie przez Cypr unijnej waluty, to spore ułatwienie szczególnie w sprawach rozliczeniowych. Do tej pory przeliczano złotówki na euro i dopiero na funty przez co rozliczenie z cypryjskimi firmami było bardziej skomplikowane. Dzięki nowej walucie unikniemy także niekorzystnych różnic w kursach walut. W ramach inicjatywy FAIR ponad 6,5 tys cypryjskich przedsiębiorstw zobowiązało się nie podwyższać swoich cen i podawać je obu walutach. „

Według Wiadomości Turystycznych,⁹ „Polacy wyjeżdżający na Cypr najchętniej wybierali pobyty wypoczynkowe połączone ze zwiedzaniem. Polacy należą do czołówki jeśli chodzi o korzystanie z wycieczek

⁸ Wiadomości Turystyczne 16-31 stycznia 2008

⁹ Wiadomości Turystyczne 1-15 stycznia 2008

fakultatywnych i poznanie kultury i historii wyspy. Rosnącym zainteresowaniem cieszą się sporty wodne windsurfing i żeglowanie. W 2008 będziemy kontynuować intensywną kampanie reklamową z naciskiem na portale internetowe.” Michał Boguta z CTO twierdzi, że preferencje Polaków specjalnie się nie zmieniają i większość Polaków nadal będzie odpoczywać nad morzem, oraz korzystać z innych możliwości które stwarza wyspa: agroturystyka, rowery, sporty wodne, zwiedzanie zabytków i turystyka kulinarna.

Niektóre biura podróży poszerzają swą ofertę w tym roku właśnie o Cypr widząc spore korzyści. Jak mówi Małgorzata Kozakowska z Alfa Star – „Co roku wprowadzamy nowy kierunek, któremu towarzyszy samodzielny katalog. W tym roku padło na Cypr, wcześniej sprzedawaliśmy te destylacje tyle, że w mniejszy zakresie, zakresie teraz bardziej ją eksponujemy: szeroki wybór hoteli od skromniejszych trzygwiazdkowych po ekskluzywne posiadające pięć gwiazdek.”¹⁰

W 2006 roku do Polski przyjechało 2,1 tys. turystów z Cypru, w 2005 2,4 tys. co nie miało większego znaczenia dla ruchu turystycznego w Polsce. Nie ulega wątpliwości jednak fakt, że polska turystyka coraz bardziej zainteresowana jest rynkiem Wyspy Afrodyty. Duża w tym zasługa promocji Cypryjskiej w naszym kraju. Nawet Cypryjczycy zachęcają, aby u nich spędzić drugi raz Wielkanoc. Warto zwrócić baczniejszą uwagę na wciąż rozwijający cypryjski rynek turystyczny.

Bibliografia:

Kruczek Z. Geografia turystyczna, Europa, Proksenia 2005 s.253

www.wikipedia.pl

Warszyńska J, Geografia turystyczna świata, cz. 2. Warszawa 2001 s. 19

Przewodnika Pascala, Cypr 2003

Wiadomości Turystyczne 16-31 stycznia 2008

Wiadomości Turystyczne 1-15 stycznia 2008

Wiadomości Turystyczne 1-15 marca 2008

Rocznik Statystyczny 2007

www.pio.gov.cy – wszystkie tabele statystyczne jakie znajdują się w pracy

¹⁰ Wiadomości Turystyczne 1-15 marca 2008